

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 9. Ad impletionem oraculi Zachariæ permisit Deus Apostolorum scandalum circa Passionem mortemque Christi: & ille hortum ascendens, illud ipsis proponit quo præmoneat illos, & Ressionis suæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

In 7° al.
36. hom.
1. l. 5. s. 1°.

fuit in horto, in eo similiter eius debebat inci-
pere recreatio. Hortus Domini Ecclesia, sic
bene D. Ambros. Hortus Domini est anima
nostra, sic Tertullian, hortus est Sacra Scrip-
tura, teste Origen. Hortus est totus hic mundus
approbante D. Clemente Alexandrino. Tu
Domine mi, passione tua Ecclesiam illumina-
visti, animam redemisti, S. litteras aperuisti,
mundumque reparasti: *Plu erat hortus*: Valde
consonum est rationi ut in horto passurus
incipiat. Nostra perditionis initium fuit in
horto: & in horto nostrae sit redemptionis
initium. In illo vetus homo, in hoc novus: in
illo Adam, in hoc Christus: in illo vicit tenta-
tio, hic vita proferitur: in illo malignus
apparet spiritus, hic bonus Angelus: in illo
praecipit diabolus, in hoc solatur Deus: in
illo vacatur deliciis, in hoc toleratur agonia:
sed de illis deliciis nostrae nascuntur agoniae,
& de his agonis nostrae gaudemus bona pro-
venisse. Seminauit Adam in horto voluptates
ex quibus omnes mellesem colligimus crucia-
tum: hic cruciatus Christus seminat, ex qui-
bus presentis oritur, orientisque bonorum
gratiae & salutis abundantissimas.

§. 9. Ad impletionem oraculi Zachariae
permisit Deus Apostolorum scandalum,
circa Passionem mortemque Christi: &
ille hortum ascendens, illud ipsis proponit
quo promoveat illos, & Resurrectionis
suae promissione confirmet.

¶ 14

Circa horam noctis octavam, duabus horis
opoll vesperam transiit Christus torren-
tem Cedron, & hortum introiit, discipulos
suos intruens comites suos metu confler-
natos, cordeque pauidos, de his quae passurus
erat & morte sibi proxima, ait illis: *Omnes vos*
scandalum patiemini in me in ista nocte: Scriptum
est enim: *Percutiam Pastorem, & dispergentur*
ovnes gregis. Commune habet Proverbum:
Amica conuersatio leuis est in via equus: dum
enim sermo fit, de rebus gratis & auditu iu-
cundis, licet iter nolelum sit, non tamen sen-
titur. Fortasse Christus in hoc alperio timere,
quod appeteris in nocte adeo molesta, cum
discipulis tuis grata tractas & iucunda? Ne-
quaquam, sed de grauioribus peccatis quibus
praeter omnem modum absigitur, uno & ipse

discipuli percellantur, quibuscum fecerunt
tur: *Omnes vos scandalum patiemini* etc. n. 14
O amici, o fratres, o filii mei, amici vestri,
frater vester, magister vester iam mortuus
est, & diligentiam non adhibebitis ut illum
defendatis, sed nec ut eum sequamini: ad
primum ventum vos patiemini et ad casum, et
plantas quae radices non egerunt protra-
diores: ad primum terrae motum, et ma-
fundata aedificia conuertis, ad primum habet
impetum et meticulosi lepores fogam capelo-
tis: tanto frigore constringemini, et congelati
videamini. *Omnes vos*. Et tu Petre, cui alio
praeclearas iuram praerogativas omnium apo-
stolorum mihi terga vertes infidelis. Tu Ananiam
quem de nauis vocavi, & a rebus & apparant
piscatorum, meumque creasti Apollonem,
me ma rpassionis obrutum solum ex redite-
rus.

Porro ratio postulat, ut notemus circa horam
verba, primo ex parte Dei, quare lapsum hunc
& errorem Deus in Apostolis suis permittit.
Secundo: ex parte Apostolorum, pat est
videamus quae fecerint hoc mou occidit
Tertio: ex parte Christi: cur hoc illis per-
dixerit, & quare verbo suo veterem adun-
tit prophetiam. Et quarto: quomodo ea
demulceat, Circa primum. Quae ratio, quod
Deus permittat omnes Apostolos in morte
Christi errore cadere scandali. Plures et Doctores
rationes adferuntur. Prima: ut oraculum
impleatur Zachariae a Christo productum
Percutiam Pastorem, & dispergentur ovnes gregis.
Et est hoc valde familiare Evangelium, quod
rationem eius quod Christus agit, addere. *Per*
adimpletur quod dictum est per Prophetam. In
& ipse Christus hoc in rationem ad hunc modum
quod dicebat & faciebat: *Quando tempus*
plebuntur Scripturae? Verum quis nesciat, quod
prophetia nullam illi imponat necessitatem
quod praedicetur, sed tantum dicit quod fit
futurum? Prophetia dicit, quod tenet, sed non
hoc: facit ut veniat: quia aliquid futurum
praedicatur, & non quia praedicatur, recurre
Dicit Astrologus, cras pluet: hoc enim locum
Astrologiae cognovit: non ideo pluit, quod
ipse dixit, imo potius ideo dixit, quia sic praedi-
cum erat, Theophilact, D. Cyril. & D. Iohannes
Damasceus dicunt hanc particulam, non
semper notare causam, sed etiam causam &
effectum: *Tibi soli peccavi & in conspectu*

fuit, ut significetur in sermonibus tuis, q. d. Ex hoc
 significatur et. Idem notamus in Apostolo
 Paulo: *Insuperbia Dei, per ea que facta sunt &c.*
 Et hoc dicitur in *Gen. q. 1.* Ex hoc sunt inexcus-
 abiles. Et illo loco eodem verbo idem decla-
 rat. *Lex subvertitur et abominatur delictum:* q. d.
 Ex hoc confectum est. Et apud D. Ioan, Christus
 eodem sensu loquitur: *Ut manifestentur opera*
eorum sicut in diebus istis: sunt & alia
 infinita Sac. & Septuaginta loca hoc idem con-
 firmantia. Ex preteritis inferunt D. Epiphani-
 & D. Chrysof. quod illud: *Ut adimpletur quod*
dicitur off. per Prophetam: idem sit ac: sic factum
 est, vel hoc factum completum est Zacharia:
 Vitis osculum. Omnia sunt, quia Deus illa
 sic fieri ordinavit: Ita Pater quoniam sic placitum
 fuit avertit. Quod autem primo dicam, non
 est causa cur fiat, sed verum esse ostendit. Quo-
 circa si nosse desideres cur permiserit Deus
 ad hoc tempus in Apostoli lapsum: ratio pri-
 maria est Dei voluntas. Quod eam igitur mo-
 vit? Stupendam audirationem.
 Quare hoc permisit? Quia ipse diabolus sua
 oratione hoc a Deo impetravit, ut Apostolos
 tentari pareretur. Quid hoc, diabolus orate?
 diabolus orate & a Deo in oratione es auditi?
 Vane. An ignoras illud de Iob: cum immun-
 dex ille spiritus adstaret coram Deo, illicque
 deus in faciem virtutem Iob exprobraret,
 orant tantum, ut daret sibi licentiam illum
 tentandi, quam & obtinuit, cui sic Deus:
Visura quae habet in manu tua sunt, vorunt amen
omnium illius serva. Præterea apud Mattheum
 cum Christus integrum demonum legionem
 ab homine quodam expelleret, Rogaverunt
 eum dicentes: *Si egredis nos hinc, mitte nos in porcos.*
 Et adunat Evangelista: hoc consecutus sunt:
 et cum dixit illis Christus: *Ite.* Idem refertur
 apud D. Lucam, diabolus non fecerit
 spectabilem Apostolorum bonitatem, cog-
 noscas, vel sibi timens de damno, quod ab
 eis esset accepturus, deum rogavit, ut sibi
 liceret eos pulsare tentationibus, & impetra-
 vit. *Expetiuit, id est, impetravit: ad tentandum*
expetitur. Idem est ac *Depopulavit, vel postulavit.*
 Ita interpretatur D. Ambrosius, D. Cyprianus, &
 Tertullianus. Itaque verbum illud: *Expetiuit,*
 significat: *Rogando obtinuit.* Rogando a deo
 hoc impetravit, Dei Majestatem rogando: *Ut*
tentaret significat, Ut tentaret. Concessit illi
 quia deus tentare Apostolos: *Ut tentaret.* legit Lyra.

& D. Cyprianus, declaratam hoc verum: *Cerneres,*
 dixit significare: *Ut vexaret:* nam diabolus a
 deo consecutus est potestatem illos angu-
 standi, & vexandi, viresque eorum tentandi,
 Tertullianus interpretatur est: *Ut discerneres.*
 Optima metaphora: *Discernere,* & illa videtur
 Amos Propheta: *Captivum domum Israel*
sicut concussit in cribro. Vocant Apostoli
 discreti a diabolo, & velut in cribro concussi:
 boni sicut triticum, fortes extiterunt, pulvis
 vel ludas excedit: *Sicut pulvis quem proicit ver-*
tus a facie terra. Et hæc omnia ad instantiam
 preceque diaboli, in oratione notatur meri-
 tum & impetratio: quidam merentur, & non
 impetrant, ut iustus qui petit & non obtinet:
 ita n. Paulus: *Propter quod ter Dominum rogavi,*
ut discederet a me &c. sufficit tibi gratia mea.
 Alij merentur & impetrant, ut d. Petrus
 Tabithæ resurrectionem. Alij impetrant, sed
 non merentur: sicut dum peccator petit ali-
 quod conformiter dicitur voluntati, & hoc
 modo sunt illa demonis oratio, circa
 tentationem Apostolorum, quam illi deus
 concessit: quia diuinae suæ sic placebat vo-
 luntati permittere ut a demone tentaren-
 tur.
 Quoad secundum, considerandum, qua de
 causa permiserit deus, ut multi tentarentur
 & laberentur. Diversas hæc Expositores profe-
 runt rationes, Prima fit ad nostram consolati-
 onem, ut noverimus diabolum nihil posse
 nobis efficere sine expressa dei licentia, nec
 acriter nos tentare potest quæ deus illi
 permittit: *Non patietur vos tentari supra id,*
quod potestis. Secunda fit ut continuo nobis
 caueamus & timeamus & periculum sciamus
 tentationis cui subiaccimus. Si Apostoli, pro
 quibus Christus oravit tentationis certamen
 non evaserunt, & quamvis illis fides non
 defecerit, saltem *Omnes scandalizati sunt,*
 quanto magis par est timere nos in tentatio-
 nibus quibus nos diabolus impugnat, qui
 tantas non habemus gratias a deo subsidia-
 rias (a) Tertia, ut perfecta sit nobis, cum D.
 Chrysof. fortitudo animique robur quod illis
 adventu Spiritus Sancti accreuit, quando eo
 accepto, parum est quod scandalizati non
 fuerint: sed in super: *Ibant gaudentes à conspectu*
conculsi, quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu
contumeliam pati. Deinde ne de se performant,
 & sciant heretici gratiam posse amitti: idcirco

22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500

l'p'us h'c a deo permittitur, vlt'ius vt
seruiant exemplo Prælati, & in seip'is discant,
qualiter benigni debeant subditorum suorum
infirmatibus miserisque compati. Ceterum
in sp'ianus quomodo scandalum passi sint
de re toties dicta, & ita perspecta: toties enim,
& ita singulariter Christus hoc illis & futurum
prædixerat, & mysterium explicauerat, quia
carnales erant & animales. Vnde D. Paulus:

1. Cor. 1.
14.

Animali homo non percipit quæ sunt spiritus Dei.
Timor Iudæorum animum illis eripuit &
indurauit, quodque illa tam repentine con-
tingeret vt videantur illis ligati fuisse sensus
quibus super se reflecterent, Et hoc euidenti-
us explicatum per illud, quod duo illi dixerunt
tendentes in Emmaus: *Non sperabamus quod
ipse esset redempturus Israel.* Et enim vt carna-
les non intelligebant spiritualiter hoc quod
ad spirituale Christi regnum atinebat.

Luc. 24.
21.

V.

Quare
Christus
eis hanc
scandali
dederit
causam.

Mat. 18.
6.

Luc. 22.
brent.

9. 64.

In tertio puncto nobis video sistendum
cur Dominus hanc illis occasionem scandali
præbuerit. Quæ porit ad hoc Christum
mouisse ratio? Nonne tu Domine dixerat:
Videte ne scandalizetis vnum ex his pusillis? Cui
hoc agere non omittis, quod discipulis tuis
mouere potest offendiculum? D. Basil, respon-
det, quod illa opera quibus faciendis avertim-
gor, si alius inde scandalum sumat, non teneor
illa prætermittere: illa vero quæ teneor non
facere, tantò magis mihi illa sunt omittenda,
quantom grauius partiunt alteri scandalum. Sunt
& alia, ad quæ non obligor, nec sunt de præ-
cepto, sed indifferentia, & hæc, si scandalum
timeatur, sunt omittenda. Consecutus sum
ieiunio Quadragesimali, remissioni iniuria-
rum: alius ex hoc patitur scandalum, & me
iudicat hypocritam: sit ita, sumat inde scanda-
lum, nihil mea interest, prosequar ego ieiun-
ium; nam *Cæcus est & hinc iacorum*, Teneor
non blasphemare, si quis alius audiens me
scandalizet, tantò peccò grauius & tantò
tenebar strictius non blasphemare. Ambulare
possum & non ambulare per talem plateam:
sed per illam incedendo, aliquis scandaliza-
tur, qui nescit quam habeam intentionem per
illam gradiendi: teneor hoc illi aufere, nescit
enim de rebus prout in se sunt, iudicare; &
scandali tollere occasionem. Et hoc disco ex
D. Paulo, ait enim: *Quapropter si est scandalizet
fratrem meum, non manducabo carnem in æter-
num.* Passio Christi non erat peccatum, nec

Mat. 15.
14.

VI.

Scandalu
datum &
acceptu.

1. Cor. 8.
13.

illam subire, quinimo illa omnia collecta
peccata. Nec erat indifferens: quia Christus
es æterna determinatione. Patrique sui man-
dato morti tenebatur, & his consequenti-
aiebat discipulis suis: *Et sicut mandatum dedi-
mihi Pater, sic facio.* Et hæc ea sunt ratio, ob
quam amoto obitaculo scandali discipulorum
Passionem suam impleverit, etiam tam
districte antequam patretur, illam iudica-
uerit: *Omnes vos scandalum est.*

Ex 5. Pagina colligimus, quod statim et
Christus aliquem dono fuerat profectus
singulari, continuo illum mortificat. Act. 14.
D. Petro *Beatus es Simon Bar iona etc.* Et
dabo clauis regni caelorum. et cum tam emine-
hoc sit beneficium, dignitasque adeo prædica-
confestim aciem infligit illi mortificationem.
Vade retro me Satana. et totus recedat hæc
regimen pastorem illi & caput eiusdem eccle-
Pascia oues meas: Nullum est in illa dignitas
officium, cum illi vices suas committat super
loco vice Deum substituat. Insigne beneficium
sed statim illum mortificat proponit illi
moriendi debitum, quo vestigia mortis in
in cruce sectari teneatur: *Quid ad te? tu me
sequere.* Prædixerat Christus A postolis officia
præclara, ad quæ illos in regno ecclesie sua
promouebat, sedes inquam illas designat
primarias, quas in illa possiderent Regni
primates: *Sedebitis & vos super sedes iudicium,*
iudicantes duodecim tribus Israel: & licet mat-
riam proponit illis sacis amare mortifica-
tis, dum illis hæc dolenda immit prædica-
*Omnes vos scandalum patienti in uos in uultu
ista.* Conuenit Manna temperare, quod ceteris
delicias & omnes offert appetitus uirga tri-
bulationum, uerberum & mortificationum
& statèram in æquilibrio statuere hanc non
tando, ne alia onerata corruat. Significat hoc
est quod Christus intendit, & assentit Hiero-
Hieronymus, quod hæc illis dicendo, uolens
illos præmoneri, quatenus uidentem hæc præ-
dicta fuisse & ad memoriam reuocata au-
tequam fierent, postquam euenissent, eorum
recordati, tanto facilius possent Apostoli ab
errore casique resurgere: *Omnes vos scandalum
patienti est.*

Omnia uerba hæc sciant mysteris, at illi
colligit noster Cardin. Caietan. Iudam hanc
sermoni non interfuisse, nec cum reliquis
Christi socium ad hæsisse: quia Iudas: Non est

scandalum, sed feci scandalum, et amplius.
 11 am fuerat egredius: Vno ex vobis per peccatum
 12 me trahet ita Theophilact. exposuit hoc: Ex
 13 vna, extra vos. Omnes vos. Omnes vos reliqui
 14 redicim: Scandalum patiemini: vacillabitis in
 15 vno, propter ea quæ in me videbitis, omnes
 16 vos videntem fugam subibitis, & me solum
 17 relinquentis, & hoc fiet: In ista nocte, in nocte
 18 qua euertati velle optime conueniet hora
 19 noctis, vt ait D. Hieronymus. quia nondum
 20 solent dies gratiæ Spiritus S. tali diues
 21 vilitate, vt dicit Origenes. etiam volo ego vt
 22 negotia rempori conuolentur: vel tempus
 23 illius, tempus tebus agendis, inquit S. Ambrosius,
 24 nam in tempore frigidissimo patuit animæ
 25 petri frigiditas, illi deficiente charitatis igne.
 26 Et in tempore sine frigidum: Frigus erat. Et
 27 addit Christus oraculum: Scripsit est enim:
 28 Petrus Pastorem & dispergentur oues gregis:
 29 Quod expresse legitur apud Zachariam:
 30 Trista suscitauit super Pastorem meum, & super
 31 ouem coherentem mihi. Percutit Pastorem. De
 32 gladio loquitur per quem intelligit rabiem
 33 iudeorum, cui permittit vt euaginetur ad
 34 illum cruciatum, & contra Christum insolentat.
 35 Quando Propheeta loquitur, videtur quod
 36 gladium exhortetur, vt hoc agat, & Christus
 37 inquit erat eo modo, vt Deus hoc agere vi-
 38 deat: Percutiam Pastorem: attamen omnia
 39 conueniunt. Deus hoc agit, quia hoc fieri
 40 permittit ex decreto singulari, & rabies iu-
 41 deorum hoc agit, illud perpetrando.
 42 Prædicit Christus hoc vaticinium. Primo:
 43 quatenus pateat quam voluntarie & quam
 44 libenter moriantur: quandoquidem morte eius
 45 res esset à tanto tempore decreta: atque adeo
 46 disposita. Secundo propter certitudinem eius
 47 quod scilicet, cum in eius passione nihil acci-
 48 deret quod non esset prædictum & à Prophetis
 49 annuntiatum. Sublime vaticinium. Pastor:
 50 vt coherent mihi. Duo præcipua Christi nomina
 51 hic notamus expressa: Pastor: quia Christus
 52 Dominus est iste Pastor, qui relictis nonaginta
 53 novem ouibus in deserto, vnã quæsiuit
 54 abeueriam: quia non vult, vt vel vna sola
 55 periret: Pastor est qui dôm illam inuenit im-
 56 pite in humeros suos, & desert ad ouile: Ego
 57 sum Pastor bonus: vt perfectus: Vn coherent
 58 mihi: Quia perfecto semper statu viri floruit,
 59 vnã in ipis purissime Virginis & Matris
 60 vilitatibus: & semina circumdabit virum. Adhuc
 61 Hiero. Epist. de la Nuzza, Tuo, IV.

amplius est enim: Cohærent Deo: quia fuit
 11 filius eius vnicus & dilectissimus. Hic est filius
 12 meus dilectus, in quo mihi bene complacuit: Ita
 13 Patris vnitus, vt in natura vnus sit cum illo:
 14 Cohærent mihi. Et hoc ipse declarauit dum ait:
 15 Ego & Pater vnus sumus. Dum igitur ihesus
 16 tigris perfractam malitiæ suæ, & furoris
 17 Pharisæorum librat in Pastorem hunc diui-
 18 num: Dispergentur oues gregis: Omnes Apostoli
 19 & discipuli in fide nutauerunt inconstantes:
 20 Omnes vos scandalum patiemini in me.
 21 In quarto & vltimo consideranda venit
 22 consolatio quæ Christus Dominus nosler, &
 23 omne bonum demulcet lenitque Apostolos.
 24 Atque inter alia duo sunt insigniora, quibus,
 25 afflictos solabatur. Omnia propheta illis,
 26 proposita: nam illa poterat illos solari quàm
 27 maxime, dum audiunt ab eo demonstrari sic
 28 a Deo cuncta esse statuta & præordinata. Pri-
 29 mum est, quod suam illis futuram prænnuntiat
 30 resurrectionem. Hanc prædixit quando grauius
 31 illa ipsi indicauit quæ passurus erat in Hieru-
 32 salem, quando cunctis in comitatu illius eo
 33 ascendentibus in via declarauit ipsi omnes
 34 passionis suæ circumstantias: Ecce ascendimus
 35 Hierosolymam & filius hominis tradetur Principi-
 36 bus Sacerdotum: Verum confestim adiungit:
 37 Et tertia die resurget: q. d. Siquidem vos morte
 38 possit assilgere videre n. c. talem qualem me
 39 vobis in passione mea describo, quod vos
 40 omnes scandalum patiemini in tormentis
 41 meis, contumeliis & opprobriis, quibus me
 42 torquetis conspicietis: verumtamen & magna
 43 vobis offertur gaudendi materia, quod tri-
 44 duo à morte mea triumphans resurgam &
 45 gloriosus.
 46 Secundum est quod reddit illos certiores,
 47 quod illos iam resuscitatus denno visitaret:
 48 Præcedam vos in Galileam. quod huic conuenit
 49 Iezem. videbo vos, O felix & beata Galilea:
 50 annuntiatur vita Christi mortalis: Missus est
 51 Angelus Gabriel in ciuitatem Galilea, &c. Et
 52 ibidem vita annuntiatur immortalis & glo-
 53 riosa eiusdem Domini Saluatoris Galilea
 54 significat Retam. Huc reuertat, & vobis appa-
 55 rebo: etiam omnium fiet miranda conuer-
 56 sio: Reuertat Pater ego ad vos filios Magister ad
 57 discipulos, Dux ad milites, Pontifex ad sacer-
 58 dotes, Rex ad subditos, caput ad membra,
 59 Pastor ad oues. Quanta nunc fiet immutatio:
 60 Data est mihi omni potestas in celo & in terra.
 61 G g g Ibi

VIII.
 Christus
 sua resur-
 rectione
 solatur
 Aposto-
 los.
 Matt. 16.
 16.
 Matt. 16.
 31.
 IX.
 Et etiam
 visitatio-
 ne.
 Matt. 16.
 18.

ibi mihi potestas tribuetur. universalis eaque
 iudicaria super vivos & mortuos, & domi-
 nium super caelum & terram universale: quia
 cum humiliatus fuerim usque ad mortem
 adeo vilem & ignominiosum, qualem omnes
 mortem crucis insimulant: ascendam & exal-
 tabor usque ad suprema caeli conuersa: Qui
Heb. 4.7 *descent ille ipse est Christus.* Ille est qui tantum descen-
 dit, sed inde secutum est, ut ipse esset, qui super
 omnes caelos altior exaltaretur. Qui ascendit
 super omnes caelos, sedenque ad dexteram
 Patris. An non ergo tantae demonstrationes
 exaltationis & gloriae Magistrae sunt materiae
 fuerint discipulis summae consolationis? Nunc
 dicendum foret de viribus animosis quas D.
 Petrus Christi verbis respondens ostendit,
 atque de securitate, qua se super omnes disci-
 pulos efferebat, & ad mortem usque Christo
 se comitem promittebat: adhaerens: tanto
 namque, quanto fuerunt eius ostentationes, &
 iactationes celebriores, fuit postmodum
 lapsus eius ignominiosior. Porro de hoc latius
 egimus Hom. 43. quae negationem, lacrymas
 & conversionem huius Apostoli Petri com-
 plectitur: quocirca tanto citius agemus de
 Christi passionis argumento.

1. 10. In oratione qua Dominum eternum
 suum rogauit Patrem iam Passionem
 suam ingressurus, omnium statuum homi-
 nibus ostendit ipsam esse medium ob-
 tinendi a Deo dona ad victoriam de omni-
 genis referendam tentationidum.

17 Ingressus igitur est Iesus hortum cum disci-
 pulis suis, ut in eo Patrem suum eternum
 oraret, & omnis seorsum octo Apostolis ad
 locum secessit ab illis separatim cum Petro,
 Jacobo & Ioanne, & iam vacans orationi
 timere cepit ultra modum, & contristari. D.
 Matth. & D. Luce verbis hoc explicant admi-
 randis: *Sedete hic donec uideam illos & orate.*
Matth. 26. *Sustinete hic & uigilate mecum. Vigilate & orate,*
Luc. 22. *ut non intretis in tentationem. Et assumpto Petro*
& duobus filiis Zebedaei cepit conuersari. Verba
 sunt haec, quae licet ab uno continuè scripta
 non sint Euangelista, uerumtamen illa dixit
 Christus ab eo tempore quo hortum intrauit,
 usque dum Patri supplicaret, iudaretque san-
 guineam. Quando Duci exercitus innotescit
 copiosas aduentus eam hostium interire legio-
 nes, & de se nouit suorum multum manum
 illi resisten lo non fuisse, maquam aliam
 fortioris expositular auxiliarem, quareus de
 vires habeat illi obfistendo coequales qui
 copius accurret inhiudus fortioribus, ad hoc
 inhiat, utget, & ceteris multiplex inuentione,
 potentissimus Dus ille est, qui nos agere fecit
 accurret: *Carilago eius quasi lamina portet.* In
 gyrum dentium eius formido. Corpus eius quasi
 scuta fulius combatum, suauis sit se pronouit
 Stercutatio eius splendor agui. Nihil est illi
 robore confetendum, quod ita damno uobis
 fludet in fctendo: quia circuit quarent quem
 deuoret. Ab omni parte facit impetum uigues
 tendit inhiat, nullibi non impugnat, modo in
 cogitationibus, nunc lo uerbi, hodie in ope-
 ribus, cras in prosperis, hic in aduersis, in is
 tribulationibus, hoc modo aperit, alia uo
 clanculum.

Quid plura impossibile est animam possi-
 resillere sine interiori subsidio uel si malus
 dicamus, sine gratia diabolis superiorum in-
 tationibus. Adcirco uerum hoc est remedium
 a Rege potentissimo petre suppens, in
 cuius comparatione & praesentia, omnis
 diaboli uires puluis sunt & uentus, foris
 cum Deo facite, subfidium a Spiritu S. petre
 lare, orate, ut docuit: Christus: *No inueni in*
tentationem. O quid est hoc appime necessi-
 rium! Parum refert, ut caelo o, Cyrillo
 Alexandrino sanguinolento se credere cop-
 sicuti si tibi sedendum sit arenae armaque
 projicienda: stocci facio feliciter pota
 uere, si statim tibi sit perendum! Quis hoc
 magnificat potestatem extirpare subreca, si
 subito terrae motu uel tempestate fundameta
 sunt euertenda, & quid denique refert saluum
 bene iuxeris, nec tamen consultans in gratia
 perfereres: Si tentatio te ad ima demittat
 sit peccat, quid iude commodi quod uis
 contra illud oitentes? Remedium hoc uisum
 est quod Dominus praescribit: *Orate* Oratio
 ad Deum: eius namque fauore certa tibi con-
 de tentatione victoria. *Ut fixum habes, hanc*
uerba primo a Christo dicta, comitis iustis
simul iunctis, & deinde tribus aliis quos circue-
rat sibi que socios assumpterat itaque primo
omnibus, deinde tribus aliis sibi charitati-
bus.

Porro priusquam inchoemus orationem

Matth. 26.

Luc. 22.

Matth. 26.